

«KazakhExport» ЭСК» АҚ
2023 жылғы «25» қыркүйектегі № 13»
2023 жылғы «25» қыркүйектегі № 13 шешіміне
№ 11 қосымша

«KazakhExport» ЭСК» АҚ
Директорлар кеңесінің
2023 жылғы «25» қыркүйектегі № 13»
шешімімен бекітілген

**«KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік
қоғамының экспорттық кредиттерді сақтандыру қағидалары**

(2023 жылғы 25 қыркүйектегі өзгерістер және толықтырулармен)

Астана қ., 2023 жыл

ІНҚ БОЙЫНША ТҮЙІНДЕМЕ

ІНҚ атауы	«KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамының экспорттық кредиттерді сақтандыру қағидалары
ІНҚ иесі	Сақтандыру департаменті
Қолжетімділік деңгейі	Жалпыға қол жетімді
Қоғамның барлық қызметкерлерін ІНҚ-мен таныстыру жөніндегі іс-шаралар	«Ішкі портал» желілік дискіге ІНҚ орналастырылған күннен бастап 1 (бір) жұмыс күні ішінде электрондық пошта арқылы тарату
«KazakhExport» ЭСК» АҚ Директорлар кеңесінің шешіміне сәйкес өзгерістер мен толықтырулар енгізілді:	

Мазмұны

«KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамының экспорттық кредиттерді сақтандыру қағидалары	1
Мазмұны.....	3
1-тарау. Жалпы ережелер	4
2-тарау. Сақтандыру объектісі	5
3-тарау. Сақтандыру жағдайлары	5
4-тарау. Сақтандыру жағдайларынан ерекшеліктер және сақтандыруды шектеу.....	6
5-тарау. Кепілдіктер	7
6-тарау. Келісім мен Сақтандыру шартын жасасу тәртібі	8
7-тарау. Келісім мен Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны	9
8-тарау. Сақтандыру сомасының көлемін айқындау тәртібі	10
9-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы	10
10-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері.....	10
11-тарау. Сақтандыру шартының қолданылуы кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаю салдары	13
12-тарау. Сақтандыру жағдайы орын алған кездегі сақтанушының іс-әрекеті	14
13-тарау. Сақтандыру жағдайының басталғанын және шығын мөлшерін растайтын құжаттардың тізбесі	14
14-тарау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру тәртібі мен шарттары.....	15
15-тарау. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау мерзімі	16
16-тарау. Келісім мен Сақтандыру шартын тоқтату талаптары	17
17-тарау. Суброгация	17
18 тарау. Қосымша шарттар	18
19 тарау. Дауларды шешу тәртібі	18

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы «KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамының экспорттық кредиттерді сақтандыру қағидалары (бұдан әрі – Қағидалар) Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексіне, «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына, Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілеріне, «KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамының Жарғысына және ішкі нормативтік құжаттарына сәйкес әзірленді.

2. Осы Қағидалардың талаптары бойынша «KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамы (бұдан әрі - Сақтандырушы) Келісімнің ажырамас бөлігі болып табылатын, Экспорттық кредиттерді сақтандыру туралы бас келісімдер мен Сақтандыру шарттарын жасасады.

3. Сақтандыру қорғауы Экспорттаушыға беріледі, оған қатысты қолдау Сақтандырушының Жарғысында және Сақтандырушының өзге де ішкі нормативтік құжаттарында көрсетілген мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес жүзеге асырылады.

4. Осы Қағидалардың мақсаты экспорттаушыны осы Қағидалардың 3-тарауында көрсетілген жағдайлардың туындау тәуекелдерінен сақтандырудың үлгілік шарттарын айқындау болып табылады.

5. Осы Қағидаларда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) **Шартсыз шегерім** - Шығыннан шегерілетін Келісімде белгіленген сома. Шартсыз франшиза сақтандыру сомасына пайызбен немесе абсолютті мөлшерде белгіленеді;

2) **Бас келісім** (бұдан әрі - Келісім) - Сақтандырушы мен Сақтанушы арасында жасалатын, сақтандыру қорғауын ұсынудың жалпы талаптары белгіленетін шарт;

3) **Мемлекеттік орган** – Конституциямен, заңдармен, өзге де құқықтық нормативтік актілермен мемлекет атынан мынадай функцияларды жүзеге асыруға уәкілеттік берілген мемлекеттік мекеме:

- жалпыға міндетті тәртіп қағидаларын айқындайтын актілерді шығару;
- әлеуметтік маңызы бар қоғамдық қатынастарды басқару және реттеу;
- мемлекет белгілеген жалпыға міндетті тәртіп қағидаларының қадағалануын бақылау;

4) **Сақтандыру шарты**- Келісім шеңберінде жасалатын, оның ажырамас бөлігі болып табылатын, нақты Экспорттық жеткізілімді сақтандыру талаптары белгіленетін шарт;

5) **Шетелдік контрагент**- сатып алушы, тапсырыс беруші ретінде әрекет ететін және Экспорттаушымен қазақстандық тауарларды экспорттауға келісімшарт жасасқан шет мемлекеттің заңды немесе жеке тұлғасы;

6) **Келісімшарт**- экспорттаушы мен шетелдік контрагент арасындағы қазақстандық тауарлар экспортына арналған жазбаша келісім.

7) **Сақтандыру лимиті**- Келісім шеңберінде жасалған, қолданыстағы Сақтандыру шарттары бойынша сақтандыру сомаларының жаңартылатын ең жоғары жиынтық мөлшері;

8) **Күту кезеңі** - осы Келісімде белгіленген уақыт кезеңі, бұл кезең аяқталғаннан кейін Сақтандыру жағдайы басталған болып есептеледі. Күту кезеңі Сақтандырушы Сақтанушыдан Сақтандыру жағдайы туралы хабарландыру алғаннан кейін келесі күні басталады;

9) **Шетелдік контрагент елі** - заңнамасына сәйкес Шетелдік контрагент құрылған (тіркелген) шет мемлекет;

10) **Транзит елі**- қазақстандық тауарлар осы мемлекет органдарының кедендік бақылауымен өткізілетін шет мемлекет;

11) **Сақтанушы**- Сақтандырушымен Келісім мен Сақтандыру шартын жасасқан Экспорттаушы. Келісім мен Сақтандыру шарты бойынша Сақтанушы бір мезгілде сақтандырылған және пайда алушы болып табылады;

12) **Сақтандыру төлемі**- шартсыз франшизаны ескере отырып, Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Сақтандырушы Сақтанушыға Сақтандыру сомасы шегінде төлейтін, қазақстандық теңгемен көрсетілген ақшалай сома;

13) **Сақтандыру мүддесі**- бұл Сақтанушының тәуекелдерді болдырмауға және Сақтандыру жағдайының орын алуына жол бермеуге деген мүліктік мүддесі;

14) **Сақтандыру сыйлықақысы** - Сақтандырушы Сақтандыру шартында айқындалған талаптарда және мөлшерде Сақтанушыға Сақтандыру төлемін жүргізу міндеттемелерін қабылдағаны үшін Сақтанушы Сақтандырушыға төлеуге міндетті, қазақстандық теңгемен көрсетілген ақшалай сома;

5-тармақтың 15) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 2023 жылғы 25 қыркүйектегі № 13 шешіміне сәйкес редакцияда жазылды

15) **Сақтандыру сомасы**- сақтандыру объектісі сақтандырылған және Сақтандыру шартының бүкіл қолданылу кезеңінде Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Сақтандырушының шарт бойынша жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақшалай сома;

16) **Сақтандыру жағдайы**- орын алған кезде Келісімде Сақтандыру төлемін жүзеге асыру көзделетін оқиға;

17) **Сақтандыру оқиғасы**- нәтижесінде Сақтанушының мүліктік мүдделеріне залал келтірілуі мүмкін және кейіннен сақтандыру жағдайы деп танылуы мүмкін оқиға;

18) **Шығын**- Шетелдік контрагенттің Келісімшарт бойынша жеткізілген тауар үшін ақы төлеу бойынша өз міндеттемелерін орындамауы себебінен туындайтын Сақтанушының залалы. Залал анықтамасына Шетелдік контрагенттің Сақтанушы алдында жіберіп алған пайданы өтеу (төлеу) бойынша берешегінің; тұрақсыздық айыбы, айыппұлдар, өсімпұлдар; комиссиялар және жүзеге асырылған Экспорттық жеткізілім сомасын төлеу болып табылмайтын ақшалай төлем сипатындағы өзге де осыған ұқсас төлемдер; моральдық зиян; сот шығасыларының, оның ішінде Келісімшарт бойынша қандай да бір берешекті өндіріп алуға; сондай-ақ басқаның ақшасын заңсыз пайдаланудан келтірілген залалдарды өндіріп алуға сотқа органдарына жүгінуге байланысты сот шығасыларының туындауы кірмейді;

19) **Экспорттаушы**- қазақстандық тауарларды экспорттайтын заңды тұлға немесе дара кәсіпкер;

20) **Экспорттық кредит**- жеке жүзеге асырылған Экспорттық жеткізілім бойынша Шетелдік контрагент төлемі бойынша Экспорттаушының төлемді кейінге қалдыру немесе бөліп төлеу түрінде, Келісімшарт талаптарында Сақтанушы Шетелдік контрагентке берген кредит.

21) **Экспорттық жеткізу**-Экспорттаушы мен Шетелдік контрагент арасында жасалған Келісімшарт шеңберінде жүзеге асырған тауарды жөнелту. Әрбір экспорттық жеткізілімнің сомасын (жалпы құнын) Экспорттаушы Келісім мен Сақтандыру шартын орындау мақсатында құжатпен растауға тиіс.

Жоғарыда көрсетілген ұғымдар егер Қағидаларда өзгесі көзделмесе, Қағидалардың мәтінінде жекеше немесе көпше түрде, бас әріппен немесе кіші әріппен пайдаланылуына қарамастан, осы тармақта айқындалған мағынада түсініледі.

2-тарау. Сақтандыру объектісі

6. Сақтандыру объектісі Келісімде көрсетілген Келісімшарт бойынша Экспорттық жеткізілімдерге ақы төлеу бойынша Шетелдік контрагенттің міндеттемелерін орындамау тәуекеліне байланысты Сақтанушының мүліктік мүддесі болып табылады.

3-тарау. Сақтандыру жағдайлары

7. Осы тарауда және Келісімде айқындалған және осы тарауда тізімделген сақтандыру оқиғаларынан Залал келтірген оқиғаның орын алу фактісі Сақтандыру жағдайы болып табылады.

8. Саяси сипаттағы сақтандыру оқиғалары:

1) транзит елінің мемлекеттік органының не Экспорттық жеткізілім тағайындалған елдің не экспорттаушыға меншік құқығында тиесілі тауарға меншік құқығын экспроприациялау, тәркілеу, шектеу жөніндегі шетелдік контрагент елдің әрекеті;

2) Экспорттаушы Келісімшарт бойынша Экспорттық жеткізілім бойынша міндеттемелерді орындаған жағдайда, Экспорттық жеткізілімді шектейтін немесе оған тыйым салатын Экспорттық жеткізілім тағайындалған елдің мемлекеттік органының күтпеген әрекеті;

3) соғыс; келісімшарт бойынша экспорттық жеткізілім бойынша міндеттемелерді орындауға кедергі келтіретін Қазақстан Республикасынан тыс жерлердегі азаматтық толқу, жаппай сипаттағы тәртіпсіздік;

4) шетелдік контрагент елінің мемлекеттік органының еркін айырбасталатын валютаға айырбастауды және/немесе төлем аударуды шектейтін немесе оған тыйым салатын күтпеген әрекеті.

9. Коммерциялық сипаттағы сақтандыру оқиғалары:

1) шетелдік контрагенттің банкроттығы;

2) шетелдік контрагенттің Келісімшартта белгіленген талаптарға сәйкес Экспорттық жеткізілім үшін ақы төлеу бойынша қаржылық міндеттемелерін орындамауы.

10. Сақтандыру шартында Келісімшартты орындауға байланысты өзге де сақтандыру жағдайлары көзделуі мүмкін.

11. Сақтандыру жағдайы ретінде қаралатын оқиға төменде тізімделген барлық белгілерге ие болуы тиіс:

1) оқиғаның басталу ықтималдығы мен кездейсоқтығы;

2) оқиғаның орын алуының нақты уақытына немесе орнына, сондай-ақ оқиғаның орын алуы нәтижесіндегі залалдар көлеміне қатысты болжанбайтындығы;

3) Тараптары немесе, ең болмағанда, Сақтанушы көрінеу білген немесе алдын ала хабардар болған, оқиға Келісім мен Сақтандыру шартының қолданылуы шегінде сөзсіз және объективті түрде орын алу мүмкіндігі тәуекелінің болмауы;

4) оқиғаның орын алуы Сақтанушының мүлдіктік мүддесі үшін теріс, тиімсіз экономикалық салдарға ие;

5) оқиғаның орын алуы Сақтанушының ерік білдіруіне және (немесе) пиғылына байланысты емес және пайда алу және (немесе) ұтысқа ие болу (алыпсатарлық тәуекел) мақсатын көздемейді.

4-тарау. Сақтандыру жағдайларынан ерекшеліктер және сақтандыруды шектеу

12. Егер Келісімде өзгеше ескертілмесе, сақтандыру қорғауымен мынадай жағдайлардың нәтижесінде туындаған залалдар өтелмейді:

1) сақтанушының сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған немесе оның орын алуына ықпал ететін қасақана іс-әрекеттері;

2) заң актілерінде белгіленген тәртіппен сақтандыру жағдайына себептік байланыста болатын қасақана қылмыстар немесе әкімшілік құқық бұзушылықтар деп танылған сақтанушының іс-әрекеттері;

3) сақтанушы тарапынан өзі қабылдаған талаптарды, міндеттемелер мен кепілдіктерді, оның ішінде өзі жеткізетін тауарларға қойылатын техникалық талаптарды (саны, ассортименті, сапасы, жиынтығы, ыдысы, қаптамасы, бағасы, жеткізу мерзімі) кез келген түрде бұзуы;

4) Сақтандыру төлемі қоршаған ортаның ластануын болдырмау, ластануға қарсы күрес немесе қоршаған ортаны қалпына келтіру бойынша қандай да бір шығыстарды қамтымайтынын назарға ала отырып, Сақтанушының Қазақстан Республикасы және шет мемлекеттер, оның ішінде қоршаған ортаны немесе денсаулықты қорғауға, халықтың құқықтарын қорғауға қатысты нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын қадағаламауы;

5) сақтанушы келіскен және Сақтандыру шартын жасасу күніне немесе оны ұзартудың кейінгі мерзімі күніне жауапкершілік көтеретін шет мемлекеттің мемлекеттік органының әрекеттері, оның салдары Шетелдік контрагентті Келісімшарт талаптарын орындаудан босату болуы мүмкін;

6) шетелдік контрагент елінен сақтанушыға ақшалай қаражатты аударуға және айырбастауға Келісім мен Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі басталатын күнге дейін немесе Келісім мен Сақтандыру шартын кейіннен ұзарту немесе қайта бастау мерзімі болатын күнге шектеулердің болуы;

7) радиацияның және/немесе радиоактивті зақымдану, ядролық қаруды пайдалану, уытты заттарды қолдану немесе олардың ағып кетуінің тікелей немесе жанама әсері;

8) Қытай Халық Республикасы, Америка Құрама Штаттары, Ресей Федерациясы, Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Біріккен Корольдігі және Француз Республикасы сияқты бес мемлекеттің кез келгені арасындағы соғыс (соғыс қимылдары басталғанға дейін немесе одан кейін тәуелсіз);

9) Сақтанушының Сақтандырушыға көрінеу жалған мәліметтерді хабарлауы, сондай-ақ Сақтанушының Сақтандыру объектісі туралы талаптарды (қолданылу мерзімі, келісімшарт сомасы, жеткізілетін тауарлар және оларды жеткізу тәсілі, жеткізу елі, төлем және кейінге қалдыру шарттары және т.б.) қамтитын Келісім мен Сақтандыру шартын жасасу және іске асыру үшін Сақтандырушыдан оны мақсатты пайдалану, шетелдік контрагент, сақтандыру тәуекелін қоса алғанда, елеулі фактілерді, жайттарды жасыруы;

10) сақтанушының сақтандыру жағдайынан болған залалдарды азайту бойынша шараларды қасақана қолданбауы;

11) сақтандыру жағдайының орын алғаны туралы сақтандырушыны хабардар етпеу немесе уақтылы хабардар етпеу;

12) сақтанушының сақтандыру жағдайының орын алуы үшін жауапты Шетелдік контрагентке өзінің талап қою құқығынан бас тартуы, сондай-ақ сақтандырушыға сақтанушыдан талап ету құқығының өтуі үшін қажетті құжаттарды беруден бас тартуы;

13) сақтанушының мемлекеттік органнан, кепілгерден немесе кез келген басқа мекемеден тиісті залалды толық мөлшерде өтеуі;

14) сақтанушының осы Қағидалардың 5-тарауында көрсетілген қандай да бір кепілдіктерді қадағаламауы;

15) коммерциялық сипаттағы сақтандыру оқиғасы орын алған кезде экспорттаушының шетелдік контрагентпен үлестес болуы;

16) осы Қағидалардың 3-тарауында көрсетілген және Келісім мен Сақтандыру шартында көрсетілмеген оқиғаларға байланысты емес оқиғалар;

13. Егер Келісімде өзгеше белгіленбесе, сақтандырушы сақтанушыға моральдық залалды, сот шығындарын, тұрақсыздық айыбын өтеу бойынша сақтандыру төлемін жүргізбейді.

14. Келісімде сақтандыру жағдайларынан өзге ерекшеліктер және сақтандырудың өзге де шектеулері көзделуі мүмкін.

5-тарау. Кепілдіктер

15. Сақтанушы мынаған кепілдік береді және келіседі:

1) ол Келісім мен Сақтандыру шартын жасасу күніне Келісім мен Сақтандыру шарты бойынша Сақтандыру жағдайына алып келуі мүмкін қандай да бір талаптарды, шарттарды немесе оқиғаларды білмейді және Сақтанушы ұсынған барлық ақпарат шынайы және дұрыс болып табылады және ешқандай маңызды ақпарат жасырылмаған;

2) Экспорттаушы мен Шетелдік контрагент арасындағы барлық келісімшарттар келісімшартты орындау кезінде сақталуы тиіс заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілеріне толық сәйкес жүзеге асырылды;

3) ол келісім мен сақтандыру шартының қолданылу мерзімі кезінде барлық жауапкершілікпен және келісім мен сақтандыру шартын жасамаған жағдайдағыдай әрекет етеді және залалды болдырмау, азайту және/немесе өтеу үшін барлық ықтимал шараларды қабылдайтын болады, оның ішінде, бірақ онымен шектелмей:

- Сақтандырушымен келісім бойынша Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғанға дейін және/немесе кейін соңғының барлық қолжетімді болуы мүмкін ықтимал арналар, оның ішінде дипломатиялық, заңды, әкімшілік, бейресми арналарды қолдануын қамтамасыз етеді;
- валюта айырбастау және ақша аудару бойынша барлық шараларды қабылдайды;
- Сақтандырушының келісімінсіз кез келген залалға немесе ықтимал залалға қатысты қандай да бір ымыралы шарттар жасасуға жол бермейді;
- жазбалар мен құжаттарға, сондай-ақ куәларға қолжетімділікті қоса алғанда, сақтандыру оқиғасын тергеуге барынша жәрдемдеседі;

4) ол және/немесе Шетелдік контрагент талап етілетін лицензияларды немесе рұқсаттарды алу үшін барлық шараларды қабылдайды немесе қабылдайды және барлық шараларды уақтылы қабылдайды және кез келген жаңа лицензиялық немесе рұқсат беру талаптарын сақтау үшін осындай лицензияларды немесе рұқсаттарды алу, ұзарту, жаңарту немесе түзету үшін, егер жоғарыда аталған лицензиялар немесе рұқсаттарды алу міндетті болып табылса, Келісім мен тиісті Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі ішінде барлық құжаттарды ұсынады;

5) ол Қазақстан Республикасының және (немесе) шет мемлекеттің заңнамасына сәйкес әрекет етеді және әрекет етуін жалғастыратын болады;

6) ол Сақтандырушыны алдын ала хабардар етпей және оның келісімінсіз Келісімшартқа, сондай-ақ экспорттық жеткізілім талаптарына байланысты Келісім мен Сақтандыру шартына елеулі өзгерістер әкелуі мүмкін қандай да бір іс-әрекеттер қабылдамайды.

16. Сақтанушы құпиялылықтың сақталуына кепілдік береді, яғни ол қандай да бір уақытта Сақтандырушының жазбаша келісімінсіз Шетелдік контрагентті қоса алғанда, қандай да бір үшінші тарапқа Келісім мен Сақтандыру шартының болу фактісін ашпайды.

17. Келісімде қосымша кепілдіктер мен ерекше талаптар көзделуі мүмкін.

6-тарау. Келісім мен Сақтандыру шартын жасасу тәртібі

18. Сақтанушының Сақтандырушы белгілеген нысан бойынша мәлімдемесі және оған қоса берілетін құжаттар Келісім жасасу үшін негіз болып табылады.

19. Сақтандыру шартын жасасу үшін Сақтанушының жөнелту құжаттарын қоса берген хаты негіз болып табылады.

20. Келісімде мыналар қамтылуы керек:

- 1) сақтандырушының атауы, орналасқан жері және банктік деректемелері;
- 2) сақтанушының (егер жеке тұлға болып табылса) тегі, аты, әкесінің аты (егер жеке басты куәландыратын құжатта көрсетілсе) және тұрғылықты жері немесе оның атауы, орналасқан жері және банктік деректемелері (егер заңды тұлға болып табылса);
- 3) сақтандыру объектісін көрсету;
- 4) сақтандыру жағдайын көрсету;
- 5) Сақтандыру лимиті, сақтандыру тарифі, Шартсыз франшиза мөлшері;
- 6) сақтандыру төлемін төлеудің мерзімдері;
- 7) Келісімнің жасалған күні және мерзімі;
- 8) Келісімнің сериясы, нөмірі және күні;
- 9) Келісімшарттың нөмірі мен күні;
- 10) Келісім талаптарына өзгерістер енгізу жағдайлары мен тәртібі;
- 11) сақтанушының өзіне белгілі болған, Келісім мен Сақтандыру шартын жасасу кезінде сақтандырушыға хабарланған жайттардағы елеулі өзгерістер туралы, егер бұл

өзгерістер Келісім мен Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына елеулі әсер етуі мүмкін болса, Сақтандырушыға дереу хабарлау;

12) сақтанушыны немесе сақтандырылғанды сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті жетіспейтін құжаттар туралы хабардар ету мерзімдері;

13) сәйкестендіру нөмірін, резиденттік белгісін және сақтанушы экономикасының секторын көрсету;

14) сақтандыру шартында сақтандырылған тұлға (пайда алушы) көрсетілген жағдайда, егер сақтандыру шарты бойынша сақтанушы болып табылмаса, сақтандырылған тұлғаның (пайда алушының) сәйкестендіру нөмірін, резиденттік белгісін және экономика секторын көрсету;

15) шартсыз франшиза туралы талап;

16) сақтандыру мүддесі.

21. Сақтандыру шарты мынаны қамтуы керек:

1) сақтандырушының атауы, орналасқан жері және банктік деректемелері;

2) сақтанушының (егер жеке тұлға болып табылса) тегі, аты, әкесінің аты (егер жеке басты куәландыратын құжатта көрсетілсе) және тұрғылықты жері немесе оның атауы, орналасқан жері және банктік деректемелері (егер заңды тұлға болып табылса);

3) сақтандыру объектісін көрсету;

4) сақтандыру аумағы;

5) Келісімшарттың нөмірі мен күні;

6) сақтандыру сомасының мөлшері, сақтандыру төлемін жүзеге асыру тәртібі;

7) сақтандыру сыйлықақысының мөлшері, төлеу мерзімі;

8) Сақтандыру шартының жасалған күні мен мерзімі;

9) Сақтандыру шартының сериясы, нөмірі және күні;

10) сақтандыру сомасы валютасының, сақтандыру сыйлықақысының түрі;

11) сәйкестендіру нөмірін, резиденттік белгісін және сақтанушы экономикасының секторын көрсету;

12) сақтандыру шартында сақтандырылған тұлға (пайда алушы) көрсетілген жағдайда, егер сақтандыру шарты бойынша сақтанушы болып табылмаса, сақтандырылған тұлғаның (пайда алушының) сәйкестендіру нөмірін, резиденттік белгісін және экономика секторын көрсету;

13) сақтандыру мүддесі.

22. Сақтанушы мен Сақтандырушы арасындағы келісім бойынша осы Сақтандыру қағидаларының негізінде және Сақтандырушының алқалы органының шешімі бойынша сақтандыру қағидаларының жекелеген ережелерін өзгертуді, алып тастауды көздейтін Келісімдер, сондай-ақ Келісімді жасасу кезінде айқындалатын қосымша талаптар жасалуы мүмкін.

23. Сақтандыру шарттары мен Келісімдер тараптар арасында электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу арқылы электрондық нысанда жасалуы мүмкін.

24. Сақтанушы Келісім мен Сақтандыру шартын жоғалтқан жағдайда сақтандырушы сақтанушының жазбаша өтініші негізінде Келісім мен Сақтандыру шартының телнұсқасын береді, содан кейін жоғалған Келісім мен Сақтандыру шарты жарамсыз деп есептеледі және ол бойынша сақтандыру төлемі жүргізілмейді.

7-тарау. Келісім мен Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны

25. Келісім мен Сақтандыру шарты тараптар қол қойған сәттен бастап күшіне енеді және тараптар үшін міндетті болады.

26. Келісім мен Сақтандыру шарты осы Қағидалардың 16-тарауына сәйкес өз қолданысын тоқтатады.

27. Сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңі Сақтандыру шартында көрсетіледі.

28. Келісімнің қолданылу орны (сақтандыру аумағы) Келісімде көрсетілген аумаққа ғана қолданылады.

8-тарау. Сақтандыру сомасының көлемін айқындау тәртібі

29. Сақтандыру сомасының мөлшерін анықтау үшін Сақтандырушы сақтандыру лимитін белгілейді.

30. Сақтандыру сомасы Сақтандыру шартында нақты жөнелту сомасына сүйене отырып, бірақ Келісімде белгіленген сақтандыру лимитінің мөлшерінен аспайтын мөлшерде айқындалады.

31. Сақтандыру лимиті қолданыстағы Экспорттық кредиттерге қатысты жаңартылатын негізде белгіленеді.

32. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі ішінде белгілі бір күндегі мәліметтер бойынша сақтандырылған барлық Экспорттық кредиттердің сомасы Келісімде белгіленген сақтандыру лимитінің мөлшерінен аспауға тиіс.

33. Жүзеге асырылған Сақтандыру төлемдерінің жалпы сомасы сақтандыру лимитінен аспауға тиіс.

9-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы

34. Сақтандыру шарты бойынша төленуге жататын Сақтандыру сыйлықақысының мөлшері Сақтандырушы әзірлеген Сақтандыру сомасына қолданылатын сақтандыру тарифтеріне сәйкес есептеледі.

35. Сақтандыру сыйлықақысын Сақтанушы бір рет қолма-қол ақшасыз нысанда төлейді.

36. Сақтандыру сыйлықақысының көлемі қосымша келісім жасасу арқылы сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру сомасы өзгерген кезде түзетілуі мүмкін.

37. Сақтандыру сыйлықақысы мерзімі кешіктірілген сәттен бастап 5 (бес) күнтізбелік күн ішінде сақтандыру сыйлықақысы төленбеген жағдайда Сақтандыру шартының қолданылуы тоқтатылады, бұл туралы сақтандырушы сақтанушыға хабарлайды.

38. Сақтанушы қолданыстағы Сақтандыру шарттары болмаған және сақтандырушыны осы Келісімнің қолданылуы тоқтатылған күнге дейін кемінде 30 (отыз) күнтізбелік күн бұрын хабардар еткен жағдайда осы Келісімнен бас тартуға құқылы.

39. Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлегенге дейін сақтандыру жағдайы басталған кезде, егер сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын уақтылы төлеу жөніндегі міндеттемені бұзса, Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға құқығы бар.

10-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

40. Сақтанушы мынаған құқылы:

1) сақтандырушыдан Келісім мен Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру шарттарын, өзінің құқықтары мен міндеттерін түсіндіруді талап ету;

2) Келісім мен Сақтандыру шарты жоғалған жағдайда оның телнұсқасын алу;

3) Залалдың мөлшерін бағалау үшін тәуелсіз сарапшының қызметтерін пайдалану;

4) Залалдың көлемін бағалау нәтижелерімен және Сақтандырушы немесе тәуелсіз сарапшы жүргізген Сақтандыру төлемі көлемінің есептерімен танысу;

5) Сақтандырушының Сақтандыру төлемін төлеуден бас тарту немесе оның көлемін азайту туралы шешімін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен

даулау;

6) осы Келісімде және сақтандыру шартында көзделген жағдайларда сақтандыру төлемін алу;

7) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де іс-әрекеттер жасау.

41. Сақтанушы мынаған міндетті:

1) сақтанушының Экспорттық жеткізілім бойынша өз міндеттемелерін орындағанын растайтын құжаттардың көшірмелерін әрбір Экспорттық жеткізілім жүзеге асырылған кезден бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде немесе Сақтандырушымен келісілген өзге де шарттармен ұсыну (өтінімдер, келісімшартқа техникалық ерекшеліктер, келісімшартқа қосымша келісімдер, кедендік декларациялар, төлем шоттары, инвойстар, шот-фактуралар, тауар- көлік жүкқұжаттары, тауарды қабылдау тапсыру актілері және экспорттық келісімшартта көзделген басқа да құжаттар);

2) Келісімшарт тараптарының өзгеруіне, төлем нысаны мен мерзімдеріне қатысты келісімшарт талаптарының өзгеруін сақтандырушымен жазбаша келісу;

3) осы Қағидалардың 5-тарауында және Келісімде тізімделген барлық шарттарға мүлтіксіз кепілдік беру және оларды орындау;

4) өзінде және/немесе экспорттық кредит жүзеге асырылатын шетелдік контрагентте барлық талап етілетін лицензиялар мен рұқсаттардың болуын қамтамасыз ету;

5) Келісім мен Сақтандыру шартында белгіленген көлемде, тәртіппен және мерзімде Сақтандыру сыйлықақысын төлеу;

6) сақтандырушыға сақтандыру тәуекелінің жағдайы, өзіне белгілі, Келісім мен Сақтандыру шарты жасалғанға дейін де, олардың қолданылу кезеңінде де сақтандыру жағдайының туындауына елеулі әсер етуі мүмкін жайттар мен жағдайлар туралы хабардар ету, мысалы: Шетелдік контрагенттен төлемді қосымша кейінге қалдыру туралы, Шетелдік контрагент тарабынан кешіктірулерге жол беру туралы ақпараттың болуы туралы кез келген нысанда хабарламалар алу, Шетелдік контрагент тартылған сот процестері туралы, сондай-ақ сақтандыру тәуекелін айқындау үшін маңызы бар өзге де оқиғаларды, талаптар мен жайттарды қоса алғанда, бірақ олармен шектелмей ақпарат алу;

7) өзіне белгілі болған, Келісім мен Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға хабарланған жайттардағы елеулі өзгерістер туралы, егер бұл өзгерістер Шарттың қолданылу кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына елеулі әсер етуі мүмкін болса, Сақтандырушыға дереу хабарлау;

8) Сақтандыру жағдайының белгілері бар және (немесе) оның салдары Сақтандыру жағдайының басталуы болуы мүмкін оқиғаның басталғаны туралы оған белгілі болғаннан кейін, егер Келісімде өзге мерзім белгіленбесе, Сақтандырушыға оның орын алғаны туралы дереу хабарлау;

9) сақтандыру жағдайынан болатын шығындарды азайту шараларын қабылдау;

10) Сақтандыру жағдайының орын алуы салдарынан туындауы мүмкін Залал сомасына Шартсыз франшиза мөлшерінде қатысуға және сақтандырмауға немесе сақтандыру объектісі құнының сақтандыру қорғауымен жабылмайтын бөлігін беру;

11) Сақтандырушыға Келісім мен Сақтандыру шартын жасау және орындау үшін қажетті барлық мәліметтерді ұсыну;

12) шетелдік контрагенттен келісім-шартта белгіленген мерзімдерде тиесілі төлем алынбаған жағдайда, сақтандырушыға тиесілі төлем күнінен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде жазбаша хабарлау;

13) оның ішінде сақтандырушының нұсқауларына сәйкес сақтандыру оқиғасының орын алуын болдырмау және сақтандыру оқиғасы орын алған кездегі шығындардың көлемін барынша азайту, сондай-ақ шығындарды өтеу бойынша барлық шараларды жүргізу;

14) Сақтанушы әрқашан Келісім мен Сақтандыру шартымен қорғалмағандай әрекет етуге міндетті;

15) шетелдік контрагент келісімшарт бойынша тиесілі төлемді мерзімінде төлемеген және Сақтанушыда келісімшарт бойынша одан әрі міндеттемелері болған кезде

сақтандырушымен жазбаша келісілгенге дейін өз міндеттемелерінің орындалуын тоқтата тұруға құқылы. Әйтпегенде, сақтандырушы сақтандыру оқиғасы басталғаннан кейін орындалған сақтанушының міндеттемелері бойынша сақтандыру өтемін төлеуден босатылады;

16) 5 (бес) күнтізбелік күн ішінде сақтандырушыны Сақтандыру жағдайы туралы хабардар еткеннен кейін келісімшарт бойынша қандай да бір төлем алған кезде сақтандырушыға жазбаша хабарлау;

17) Сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға орын алғаннан кейін Сақтандырушының келісімінсіз Шетелдік контрагентпен қандай да бір келісім жасаспау;

18) Сақтандыру жағдайының (суброгация) орын алуы үшін жауапты субъектке талап қою құқығының Сақтандырушыға ауысуын қамтамасыз ету;

19) Сақтандырушының алдын ала жазбаша келісімінсіз үшінші тұлғаларға келісім мен сақтандыру шартының болу фактісін ашпау;

20) осы Қағидалардың 8-тармағының 4) тармақшасында көрсетілген оқиға орын алған кезде Шетелдік контрагентке Келісімшарт бойынша тиесілі төлемді одан әрі Сақтанушыға аудару үшін арнайы банк шотына бөлек орналастыруға нұсқау беру.

21) тәуекелдерді болдырмауға және сақтандыру жағдайының орын алуына жол бермеуге мүдделі болу.

22) осы Қағидалардың 85-тармағында көрсетілген негіздер бойынша Келісім мен Сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде - Сақтандыру шартын бұзу туралы келісімге қол қою;

23) Келісім мен Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі ішінде тоқсан сайын, есепті тоқсаннан кейінгі айдың 30-күнінен кешіктірмей Сақтандырушыға жазбаша түрде мынадай ақпараттың берілуін қамтамасыз етсін:

- Экспорттаушының есепті тоқсандағы экспорттық түсімінің көлемі;
- Экспорттаушының есепті тоқсандағы түсімінің көлемі;
- Экспорттаушының есепті тоқсандағы экспорттық түсімінің сомасы;
- есепті тоқсанда Экспорттаушы өндірген өнім көлемі;
- есепті тоқсандағы барлық жұмыс орындарының саны;
- есепті тоқсанда Экспорттаушы құрған жаңа жұмыс орындарының саны;
- есепті тоқсанда Экспорттаушы төлеген салықтардың сомасы.

24) ұсынылған қолдау көлемінен кем болмайтын сомаға өнім экспортын ақшалай түрде жүзеге асыру.

42. Сақтандырушы мынаған құқылы:

1) коммерциялық және заңмен қорғалатын өзге де құпия болып табылатын және Келісім мен Сақтандыру шартына тікелей қатысы жоқ мәліметтерден басқа, сақтанушыдан Келісім мен Сақтандыру шартын жасасу және орындау үшін қажетті мәліметтерді ұсынуын талап ету;

2) шет мемлекеттің тиісті мемлекеттік органдарынан Сақтандыру жағдайының орын алу фактісін және Залалдың мөлшерін растайтын құжаттарды сұрату;

3) экспортталатын қазақстандық тауарлардың құнын айқындау және / немесе сақтандыру жағдайы басталған кезде залалдың мөлшерін айқындау үшін тәуелсіз сарапшының немесе бағалаушының қызметтерін пайдалану;

4) сақтанушыдан кешіктірілген төлем туралы хабарлама алғаннан кейін шығынды азайту және қарыздарды өндіріп алу жөніндегі іс шараларға қатысу;

5) осы Қағидалардың 4-тарауында көзделген негіздер бойынша Сақтандыру төлемін толық немесе ішінара жүзеге асырудан бас тарту;

6) көрінеу жалған ақпарат берген немесе алынған төлем туралы хабарламаған жағдайда Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға немесе төленген соманы талап етуге құқылы емес;

7) егер Сақтанушы шетелдік контрагент экспорттық жеткізілімді жөнелткен/алған сәттен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде жөнелту құжаттарын ұсынбаған болса, сақтандыру

қорғауын ұсынудан және сақтандыру шартын жасасудан бас тарту;

8) сақтандыру тәуекелі деңгейіне әсер ететін, теріс факторлар туралы ақпарат анықталған жағдайда сақтанушыға жаңа экспорттық жеткізілімдер бойынша Сақтандыру шарттарын жасасудан бас тарту;

9) Келісімнің қолданылу мерзімін ұзарту кезінде Сақтандыру сыйлықақысы мен Сақтандыру тарифінің сақтандыру лимиті сомасын өзгерту;

10) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де іс-әрекеттер жасау.

43. Сақтандырушы мынаған міндетті:

1) Сақтанушыны осы Экспорттық кредиттерді сақтандыру қағидаларымен таныстыру және оның талабы бойынша осы Қағидалардың көшірмесін ұсыну (жіберу);

2) Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Келісім мен тиісті Сақтандыру шартында белгіленген көлемде, тәртіппен және мерзімде Сақтандыру төлемін жүргізу;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сақтандыру құпиясын қамтамасыз ету;

4) егер мұндай шығыстар Сақтандырушының нұсқауларын орындау үшін қажет болса немесе жүргізілсе және тиісті шаралар сәтсіз болса да, Сақтанушыға шығындарды болдырмау немесе азайту мақсатында шеккен шығыстарды өтеу;

5) сақтанушыны жетіспейтін құжаттар туралы дереу хабардар ету, алайда 15 (он бес) күнтізбелік күннен аспайтын не Сақтандыру шартында көрсетілген өзге мерзімдерде, әрбір жетіспейтін құжат қабылданғаннан кейін, сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін көзделген құжаттардың толық пакеті қабылданғанға дейін дереу хабардар ету.

44. Сақтандыру шартында тараптардың Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де құқықтары мен міндеттері көзделуі мүмкін.

11-тарау. Сақтандыру шартының қолданылуы кезеңінде сақтандыру тәуекелінің ұлғаю салдары

45. Келісім мен Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Сақтанушы дереу, алайда өзіне белгілі болған сәттен бастап 5 (бес) жұмыс күнінен кешіктірмей, егер бұл өзгерістер Сақтанушының қандай да бір іс-әрекетінің нәтижесінде туындаса және Сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына айтарлықтай әсер етсе, Келісім мен Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға хабарланған талаптар мен жайттардың өзгергені туралы сақтандырушыға жазбаша хабарлауға тиіс.

46. Сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соғатын жайттар туралы хабардар етілген сақтандырушы Келісім мен Сақтандыру шартының талаптарын өзгертуді және сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына мөлшерлес қосымша Сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап етуге құқылы.

47. Егер Сақтанушы Келісім мен Сақтандыру шартының талаптарын өзгертуге немесе қосымша Сақтандыру сыйлықақысын төлеуге қарсылық білдірсе, Сақтандырушы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Келісім мен Сақтандыру шартын бұзуды талап етуге құқылы. Бұл ретте сақтанушыға сақтандыру сыйлықақысын қайтару тәртібі Келісіммен белгіленеді.

48. Сақтанушы осы Қағидалардың 45-тармағында көрсетілген талаптарды қадағаламаған жағдайда, сақтандырушы сақтандыру шартын және/немесе келісімді бұзуды және оның бұзылуынан келтірілген залалды өтеуін талап етуге немесе сақтандыру жағдайы орын алған кезде сақтандыру төлемінің көлемін сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына мөлшерлес азайтуға құқылы.

49. Егер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соқтыратын жайттар жойылса, сақтандырушы сақтандыру шартын бұзуды талап етуге құқылы емес.

50. Сонымен қатар, егер Келісім мен Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтанушы Сақтандырушыны барлық қолжетімді құралмен тәуекелді арттыруы мүмкін

барлық өзге жағдайлар туралы, атап айтқанда, мыналар туралы хабардар етуге міндетті:

- 1) Шетелдік контрагенттің қаржылық жағдайындағы қолайсыз өзгерістерге, төлемдер сипатына және Шетелдік контрагент басшылығының кадрлық құрамындағы маңызды өзгерістерге қатысты ақпарат;
- 2) төлеу бойынша міндеттемелерді орындаудағы маңызды нашарлау;
- 3) осы шетелдік контрагенттің кредит қабілеттілігінің нашарлауына байланысты шетелдік контрагенттің атына басқа жеткізушілердің жөнелтулерін тоқтата тұру;
- 4) төлемдердің кешіктірілуіне және/немесе осы мәселе бойынша қабылданып жатқан іс-қимылдарға байланысты шетелдік контрагентке қатысты талап-арыздар қозғау.

12-тарау. Сақтандыру жағдайы орын алған кездегі сақтанушының іс-әрекеті

51. Сақтандыру жағдайының орын алуын, сондай-ақ оған келтірілген залалды дәлелдеу сақтанушыға жүктеледі.

52. Егер Келісімде және Сақтандыру шартында өзгеше ескертілмесе, сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға басталған кезде және/немесе оның салдарынан сақтандыру жағдайы орын алса және/немесе сақтандыру жағдайының орын алу тәуекелін ұлғайтатын жағдай мүмкін болса, сондай-ақ сақтандыру жағдайы орын алған кезде сақтанушы:

- 1) ықтимал шығындардың алдын алу немесе азайту үшін барлық шараларды қолдануы;
- 2) сақтандыру жағдайының орын алғанын растайтын құжаттарды алу үшін барлық шараларды қолдануы;

3) Келісімде айқындалған мерзімде Сақтандырушыға хабарламаның жөнелтілген күнін айқындауға мүмкіндік беретін тәсілмен Сақтандыру жағдайының белгілері бар және (немесе) оның салдары Сақтандыру жағдайының басталуы болуы мүмкін кез келген оқиға, залалдың болжамды мөлшері туралы хабарлау, Сақтандырушыны істің барлық жайттарға қатысты қажетті ақпаратпен және құжаттамамен, атап айтқанда, осы оқиғаға тартылған тұлғалардың аттарын, атаулары мен мекенжайларын қоса алғанда, осы оқиғаға байланысты алынған ақпаратпен, құжаттармен қамтамасыз ету;

4) Сақтандырушыға Сақтандыру төлемін жасауға қажетті барлық құжаттар мен мәліметтерді ұсыну;

5) сақтандырушыға шығынның себептері мен көлеміне қатысты тергеу жүргізуге, шығынды азайту іс-шараларына қатысуға мүмкіндік беруі керек.

6) төлемді қосымша кейінге қалдыру туралы, Шетелдік контрагент тарапынан мерзімін өткізіп алуға жол беру туралы ақпараттың болуы туралы, Шетелдік контрагент тартылған сот процестері туралы ақпарат алғаны туралы ақпарат келіп түскен күннен бастап, сондай-ақ өзге де оқиғаларды, сақтандыру тәуекелін анықтау үшін маңызы бар талаптар мен жайттарды қоса алғанда, бірақ олармен шектелмей, тиеп-жөнелтуді/жеткізуді тоқтату арқылы жалпы берешектің (мерзімі өткен және мерзімі өтпеген) өсуіне жол бермеу жөнінде барлық шараларды қабылдау.

53. Сақтандырушы немесе оның өкілі сақтанушының оқиғаның орын алғаны туралы хабарламасын күтпей-ақ, сақтандыру оқиғасын тергеп-тексеруге кірісуге құқылы. Сақтанушы оған бұл жағдайда кедергі жасауға құқылы емес.

54. Сақтанушы сақтандыру жағдайы бойынша барлық ақпаратты хабарлауға және сақтандырушыға қажетті көмек көрсетуге тиіс.

13-тарау. Сақтандыру жағдайының басталғанын және шығын мөлшерін растайтын құжаттардың тізбесі

55. Сақтандырушы Сақтандыру төлемін сақтанушының белгіленген нысандағы сақтандыру оқиғасы туралы өтініші және Сақтандыру жағдайы туралы акт негізінде жүргізеді.

56. Сақтандыру жағдайы туралы актіні Сақтандырушы немесе ол уәкілеттік берген тұлға жасайды.

57. Нәтижесінде залал келтірілген сақтандыру жағдайының туындау фактісі мен себебі сақтанушы немесе ол уәкілеттік берген тұлға ұсынатын мынадай құжаттармен расталуы тиіс:

- 1) Сақтанушы еркін нысанда жасаған сақтандыру төлемі туралы өтініш;
- 2) Сақтандыру шарты;
- 3) өтініш берушінің жеке куәлігі (егер өтініш беруші жеке кәсіпкер ретінде тіркелген жеке тұлға болса);
- 4) мемлекеттік органдардың сақтандыру жағдайының орын алу фактісін және залал көлемін растайтын құжаттар мен нормативтік құқықтық актілері немесе кез келген ресми және бейресми көздерден (бұқаралық ақпарат құралдары мен интернетті қоса алғанда) алынған, сақтандыру жағдайының орын алу фактісін растайтын кез келген басқа ақпарат немесе куәліктер;
- 5) сақтанушы жүргізген шығын көлемінің есебі;
- 6) сақтандыру жағдайының орын алғанын және келтірілген залалдың мөлшерін растайтын өзге де құжаттар мен мәліметтер.

58. Сақтандырушы Сақтанушы ұсынған құжаттардың көшірмелерін олардың түпнұсқаларымен салыстыруға құқылы.

14-тарау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру тәртібі мен шарттары

59. Сақтанушыдан Сақтандыру жағдайы туралы хабарлама алғаннан кейін, сондай-ақ Сақтандыру төлемі үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынғаннан кейін Сақтандырушы мынадай әрекеттерді жүзеге асырады:

- 1) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның орын алу фактісі мен себептерін анықтайды;
- 2) сақтанушының өтінішінде келтірілген мәліметтердің дұрыстығын тексереді;
- 3) сақтандыру объектісін сақтауда Сақтанушының мүддесінің болуын тексереді; сарапшыларды, бағалаушыларды тарту қажеттілігін айқындайды;
- 4) күту кезеңі ішінде сақтанушымен бірлесіп немесе егер мұндайлар мүмкін болса, Залалды барынша азайту жөнінде дербес шаралар қабылдайды;
- 5) оқиға сақтандыру жағдайы болып танылған кезде сақтандыру төлемінің көлемін айқындайды, сақтандыру жағдайы туралы акт жасайды.

60. Сақтандыру төлемін сақтандырушы осы Қағидалардың 13-тарауында көрсетілген сақтанушы ұсынған құжаттар негізінде Келісімде айқындалған күту кезеңі өткеннен кейін жүзеге асырады.

61. Сақтандыру төлемін сақтандырушы Шартсыз франшизаны шегергенде, сақтандыру жағдайының басталуы нәтижесінде сақтанушы шеккен шығын мөлшерінде сақтандыру сомасы шегінде Қазақстан Республикасының ұлттық валютасында жүзеге асырады. Сақтандыру сомасы шегіндегі Сақтандыру төлемі = Залал - Шартсыз франшиза. Сақтандыру сомасын, Залалды және Шартсыз франшизаны теңгемен есептеу кезінде Сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарламаны алған күнге Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің бағамы қолданылады.

62. Шартсыз франшизаны ұстап қалу тәртібі Келісіммен айқындалады.

63. Шығын мөлшері Сақтандырушы сақтандыру жағдайы туралы хабарлама алған күнге Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің Экспорттық кредит валютасына ресми бағамы бойынша Қазақстан Республикасының ұлттық валютасында айқындалады.

64. Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғанға дейін сақтанушы талап ету құқығын Сақтандырушыға беру туралы Шетелдік контрагентке жазбаша хабарлай отырып, сақтандырушымен төленетін сақтандыру төлемі мөлшерінде талап ету құқығын беру туралы шарт жасасуға тиіс.

65. Келісімнің қолданылу мерзімі өткен жағдайда Сақтандырушы сақтандыру жағдайы туралы хабарламаны Сақтандырушы Келісімнің қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін алған жағдайда, Сақтандыру төлемін жүзеге асыруға бағытталған іс-шараларды жүзеге асырады.

66. Егер сақтанушы үшінші тұлғалардан келтірілген залал бойынша өтем алған болса, Сақтандырушы Шартсыз франшизаны ескере отырып, келтірілген залал мөлшері мен сақтанушы алған өтем арасындағы айырма көлемінде Сақтандыру төлемін жүзеге асырады.

67. Үшінші тұлғалардан келтірілген залал бойынша төлем немесе өтем алған сақтанушы сақтандырушыға сақтандыру төлемінің артық алынған сомасын қайтаруға міндетті.

68. Тараптар арасында залалдың себептері мен көлемі туралы даулар туындаған жағдайда тараптардың әрқайсысы сараптама жүргізуді талап етуге құқылы. Сараптама оны жүргізуді талап еткен тараптың есебінен жүргізіледі.

69. Сақтанушының шығындарды болдырмау немесе азайту мақсатында шеккен шығыстарын, егер мұндай шығыстар қажет болса немесе сақтандырушының нұсқауларын орындау үшін жұмсалса, тіпті тиісті шаралар сәтсіз болса да, сақтандырушы өтеуге тиіс. Мұндай шығыстар нақты көлемде өтеледі, алайда Сақтандыру төлемі мен шығындар өтемінің жалпы сомасы Сақтандыру шартында көзделген сақтандыру сомасынан аспайды. Егер шығыстар сақтанушының сақтандыруын нұсқауларын орындауы нәтижесінде туындаған болса, олар сақтандыру сомасына қарамастан, толық көлемде өтеледі.

70. Сақтандырушы сақтанушының ықтимал шығындарды азайту үшін ақылға қонымды және қолжетімді шараларды қасақана қабылдамауы салдарынан туындаған шығындар бөлігінде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

71. Егер сақтанушы осы Қағидалардың 13-тарауында көрсетілген құжаттарды ұсынбаса, сақтандыру төлемі жүзеге асырылмайды және Сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдау мерзімі тоқтатылады.

72. Сақтанушы Келісімде көрсетілген ерекше шарттарды орындамаған жағдайда сақтандыру төлемі жүзеге асырылмайды.

73. Шығынның себебін барабар айқындау мүмкін болмаған жағдайда, осы шығын коммерциялық сипаттағы сақтандыру оқиғасы салдарынан туындаған ретінде қаралады.

15-тарау. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау мерзімі

74. Сақтандырушы сақтанушыдан сақтандыру жағдайы туралы хабарлама алған сәттен бастап күту кезеңін мынадай тәртіппен белгілейді:

- 1) банкроттық басталған кезде - қолданылмайды;
- 2) банкроттықтан басқа коммерциялық сипаттағы сақтандыру оқиғасы басталған кезде - 30 (отыз) күнтізбелік күн;
- 3) саяси сипаттағы сақтандыру оқиғасы басталған кезде - 30 (отыз) күнтізбелік күн.

75. Егер сақтандырушы сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдаса, ол шешім қабылданған күннен бастап 3 (үш) жұмыс күні ішінде қабылданған шешімді Сақтанушыға жазбаша түрде жібере отырып, бас тарту себебін негізді түрде уәждейді.

76. Сақтандырушы сақтанушыға сақтандыру төлемі туралы шешімді күту кезеңі өткен және осы Қағидалардың 58-тармағында көрсетілген құжаттардың толық пакетін ұсынған күннен бастап 20 (жиырма) жұмыс күні ішінде қабылдайды.

77. Сақтандырушы Сақтанушыға Сақтандыру төлемін Сақтандыру төлемі туралы шешім қабылданғаннан кейін 10 (он) жұмыс күні ішінде немесе тараптардың келісімімен айқындалған мерзімде төлейді.

78. Сақтандыру төлемін уақтылы жүзеге асырмағаны үшін Сақтандырушы Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексіне сәйкес жауапкершілік көтереді.

79. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүргізуден бас тартуына сақтанушы сотқа

шағымдана алады.

80. Егер шетелдік контрагент елінің немесе Қазақстан Республикасының құқық қорғау органдары сақтанушының қызметіне байланысты қылмыстық іс қозғаса, сақтандырушы сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдау мерзімін тергеп-тексеру немесе сот талқылауы аяқталғанға дейін, сақтанушыны кідірту себептері туралы жазбаша хабардар ете отырып, кейінге қалдыруға құқылы.

81. Егер Сақтандырушыда сақтандыру жағдайын немесе шығын мөлшерін растайтын құжаттардың түпнұсқалығына уәжді күмән болған жағдайда (құжатпен негізделген), мұндай құжаттардың түпнұсқалығы расталғанға дейін сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдауды кейінге қалдыруға құқылы.

16-тарау. Келісім мен Сақтандыру шартын тоқтату талаптары

82. Сақтандыру шарттарының қолданылуын тоқтату осы Келісімнің тоқтатылуына әкеп соқпайды.

83. Шарт тараптары жеке келісім жасау арқылы Шарттың қалған қатысушылары келіскен жағдайда тараптар сақтандыру Шартын мерзімінен бұрын бұзуға құқылы.

84. Келісім мен Сақтандыру шарты келесі жағдайлардың бірі бойынша мерзімінен бұрын тоқтатылады:

1) сақтандыру объектісі қолданылуы тоқтатылған жағдайда;
2) Сақтандыру жағдайының орын алу мүмкіндігі жойылған және сақтандыру тәуекелі Сақтандыру жағдайынан басқа жағдайлар бойынша тоқтатылған жағдайда;

3) «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, Сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату туралы сот шешімінің заңды күшіне енген жағдайда;

4) заңнамада көзделген өзге де жағдайларда.

85. Сондай-ақ Сақтанушы Сақтандыру сыйлықақысын сақтандыру сыйлықақысы мерзімі өткен сәттен бастап 5 (бес) күнтізбелік күн ішінде төлемеген жағдайда, Сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылады.

86. Көрсетілген жағдайларда Келісім мен Сақтандыру шарты Сақтандыру шартын тоқтату үшін негіз ретінде 84 және 85 тармақтарда көзделген жайттар туындаған кезден бастап тоқтатылған болып есептеледі, бұл туралы мүдделі тарап дереу, алайда 10 (он) жұмыс күнінен кешіктірмей растайтын құжаттардың көшірмелерін ұсына отырып, екінші тарапты жазбаша хабардар етуге тиіс.

87. Сақтанушы Сақтандыру шарттарының кез келгенінен бас тартқан кезде, егер бұл Қағидалардың 85 және 86-тармақтарында көрсетілген жайттарға байланысты болмаса, Сақтандырушыға төленген, сақтанушыға қайтарылуы тиіс Сақтандыру сыйлықақысы сақтандыру қорғау мерзіміне пропорционалды есептеледі.

88. Сақтандыру шартының мерзімінен бұрын тоқтатылуы сақтандырушының кесірінен талаптарының орындалмауынан туындаған жағдайларда, соңғысы сақтанушыға төлеген сақтандыру сыйлықақысын қайтаруға міндетті.

17-тарау. Суброгация

89. Сақтандыру төлемін төлеген сақтандырушыға төленген сома шегінде талап ету құқығы өтеді, оған сақтанушы сақтандыру нәтижесінде өтелген залалдар үшін жауапты тұлғаға қатысты ие болады.

90. Сақтанушы сақтандыру төлемін алған кезде сақтандырушыға өзінде бар барлық құжаттар мен дәлелдемелерді кідіртпей беруге және сақтандырушының өзіне өткен талап ету құқығын жүзеге асыруы үшін қажетті барлық мәліметтерді хабарлауға міндетті.

91. Сақтандыру жағдайы нәтижесінде туындаған залалды өтеу бойынша шығындарға жауапты тұлға немесе үшінші тарап жүзеге асырған өтемдер сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін сақтандырушыға тиесілі болады. Сақтанушы осы өтеулер туралы Сақтандырушыға дереу хабарлауға және оларды алған сәттен бастап 5 (бес) күнтізбелік күн ішінде Сақтандырушыға аударуға міндетті.

92. Егер сақтанушы Сақтандырушы өтеген залалдар үшін жауапты тұлғаға өзінің талап қою құқығынан бас тартса немесе сақтанушының кесірінен осы құқықты жүзеге асыру мүмкін болмаса, Сақтандырушы Сақтандыру төлемін толық немесе тиісті бөлігінде төлеуден босатылады және артық төленген соманы қайтаруды талап етуге құқылы.

18 тарау. Қосымша шарттар

93. Тараптардың келісімі бойынша осы Сақтандыру қағидаларына сәйкес жасалатын Келісім мен Сақтандыру шартына, егер олар Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне қайшы келмесе, қосымша талаптар енгізілуі мүмкін.

19 тарау. Дауларды шешу тәртібі

94. Сақтандырушы мен сақтанушы арасында туындайтын келісім бойынша даулар келіссөздер арқылы қаралады.

95. Тараптар арасында келісімге қол жеткізілмеген кезде дау Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес шешіледі.